

nyebb azt mondani, hogy „ez nem megy”, mint feltenni az alábbi kérdéseket és elemezni a hibákat:

- volt-e valamilyen hibás döntés a tervben,
- reális volt-e a cél,
- a stratégiákat kellő mélységig elemztük-e,
- elegendő idő volt-e a kivitelezésre,
- milyen korrigáló lépéseket tehetünk?

Az értékelési folyamat során győződhetünk meg arról, hogy az általunk elképzelt marketing program sikeres volt-e. Gyakran, ha a használók igényeinek a kínált termék/szolgáltatás nem felel meg, nem biztos, hogy csak abban kereshetjük a hibát, hanem a rosszul megválasztott célcsoportban, vagy a gyenge reklámban, PR-ben is.

Érdemes formális és informális visszacsatolást egyaránt alkalmazni: azaz elemezni az írásos dokumentációt, a statisztikákat, a terveket, és interjúkat folytatni mind a belső munkatársakkal, mind a használókkal.

Az ellenőrző, értékelő folyamat eredményei a későbbi marketing stratégiák, programok alapjai.

Bátonyi Viola

„A múltnak nagy jövője van”

avagy

A könyvtár múltjának még lehet jövője

Októberben országszerte kitérték kapuikat a könyvtárak, s különböző rendezvényekkel, kiállításokkal, kedvezményekkel irányították magukra a helyi közösségek figyelmét; bemutatták szolgáltatásaikat, különösen a számítógépes technika épülő információs szolgáltatásaikat. Az Őszi Könyvtári Hetek országos programját áttekintve úgy gondolom, hogy kijelenthetjük: a könyvtár sikeres intézménytípus.

A Magyar Könyvtárosok Egyesületének idei vándorgyűlésén ugyanezt állította Lengyel László politológus is, egyebek mellett azzal az indokolással, hogy az az intézmény, amely túlélte a rendszerváltozást, az képes volt elismertetni létének fontosságát – tehát sikeres.

A könyvtár fontossága természetesen igen sok fórumon elhangzott már az utóbbi években. Nekem nagyon tetszik az a megfogalmazás, amit a washingtoni David Penniman mondott az 1991-ben, Budapesten tartott Új információtechnológia című nemzetközi konferencián ezzel kapcsolatban: „A társadalmunkban működő információsztolgáltató rendszerek közül a könyvtár a legnélkülözhetetlenebb. Azért, mert a könyvtár mindenek előtt emberekre orientált információs szervezet.” Penniman úr azonban arra is figyelmeztetett, hogy „a könyvtárak

azért kerülhetnek veszélybe, mert vezetőiknek soha nem tapasztalt kihívásokkal kell szembenéznük. [...] A könyvtáros szakma túlélése függ attól, hogy képes és hajlandó lesz-e megváltoztatni a szakma hangsúlyát és image-át.”

Remélhetően a „sikeres túlélést” fogja biztosítani a röviden csak kulturális szaktörvényként emlegetett tervezet parlamenti elfogadása. Az új törvény megfogalmazásakor a törvényalkotók meg kívánták őrizni mindazon értékeket, amelyek a magyar könyvtárügy sok évtizedes története során kialakultak. Hiszen, amint a törvénytervezet indoklása mondja: „Mindig is a könyvtár volt az az intézménytípus, amelyben dokumentumokat és információkat gyűjtöttek, feltártak, rendszereztek és szolgáltatottak. [...] Mind a múlt, mind a jelen és a jövő társadalmának működését meghatározza a korszerű könyvtári ellátás biztosítása.”

A leendő törvénybe beépített finanszírozási biztosítékokra is alapozva készítette el a Művelődési és Közoktatási Minisztérium Kulturális Örökség Főosztálya és Könyvtári Osztálya az országos könyvtári és közgyűjteményi információs hálózat fejlesztési programját *A könyvtárak és közgyűjtemények szerepe az információs társadalomban* címmel (ld. a 3K szeptemberi számában). A program a Nemzeti Informatikai Stratégiában felvázolt jövőképhez kapcsolódva a könyvtári rendszer jövőképét fogalmazza meg, átfogó célként az „Intelligens ország” megvalósítását határozva meg.

De lássuk, mit is ért a program az „Intelligens ország” fogalma alatt: „Az intelligens vagy tájékozott ország az intelligens városok, települések hálózata. A hálózat a városi, települési alaphálózatokra épül, amelyek lehetővé teszik, hogy a helyi intézmények, vállalkozások, különféle szervezetek és a lakosság is bekapcsolódjanak a hálózatba és ezáltal javuljon az életminőség, a hatékonyság, és az ország gazdasági versenyképessége növekedjen.” Így részletezi az átfogó célt a jövőkép, amely az intelligens ország megvalósulását államiségünk ezredik évéhez, a 2000. évhez kapcsolja.

Az ezredforduló és környéke bővelkedni fog a kerek évfordulókbán. Mindezekelőtt ott lesz a Krisztus születésétől kezdődő időszámításunk szerinti kétezredik év, továbbá a már említett ezredik évfordulója Szent István megkoronázásának, s a megelőző években lesz az 1848–49-es forradalom és szabadságharc 150. évfordulója. A megemlékezések sorában remélhetően ott lesz – ha szerényen is – a mai települési nyilvános könyvtárak, azaz az egykori tanácsi könyvtárak megalapításának 50. évfordulója is. (Mint tudjuk, a volt falusi népkönyvtárak nagy részét 1949-ben, illetve az 1950-es évek elején hozták létre.)

A kerek évszámok önmagukban is jelkép-értékűek, megünneplésükkel egyben a közösséghez való tartozásunkat is kifejezzük, hangsúlyozzuk. E szimbolika érzelmi hatására is támaszkodva úgy vélem, a könyvtárak számára most jó lehetőség nyílik arra, hogy meggyőzzék (szerencsés esetben megerősítsék meggyőződésében) fenntartójukat, illetve potenciális felhasználóikat szolgáltatásaik fontosságáról, a kívánatos cél, az „intelligens település” megvalósításának szükségességéről. E megerősítéshez (néhány helyen a sajnálatos negatív beállítottság megváltoztatásához) nélkülözhetetlen a saját jövőkép megfogalmazása, annak az elképzelésnek a felvázolása, hogy mit kíván a könyvtár elérni fennállása 50. évfordulójáig.

A jövőt azonban csak a múltból láthatjuk, csak a múltra építkezve képzelhetjük el. A múlt hiteles történetének felelevenítése azonban nem tűnik egyszerű

feladatnak. Nem olyan szobrászi tevékenység ez, amikor egyetlen kőtömbből kell lefaragni a fölösleget, hanem inkább a mozaik készítéséhez hasonlítható, ahol apró kő- vagy kerámiadarabokból, színes vagy színtelen üvegszemcsékből kell kirakni majd a képet. Különösen vonatkozik ez az ötvenes évek környékére. „A világháború utáni 6-7 év amúgy sem kellően feltárt időszakán belül is méltánytalanul elhanyagolt az 1949–1952 közötti időszak”, állapítja meg Tóth Gyula, a megyei könyvtári hálózat problémátörténetének tárgyalásakor a Könyvtári Figyelő 1992. évi 4. számában. Könyvtártörténeti szakdolgozatok konzulenseként magam is tapasztalhattam, hogy a kollégák milyen nehezen tudták az intézmény történetének kezdeteire, a korai (néha a későbbi) időszakra vonatkozó forrásokat felkutatni.

Ha össze akarjuk rakni egy könyvtár képét, honnan gyűjthetők össze a mozaik darabkái? Hol található az az adatok, melyek bizonyítani tudják az alapítás időpontját? Hol vannak azok a dokumentumok, amelyek felhasználásával leírhatók az események, érzékeltethetők a folyamatok, megidézhető a kor hangulata?

Az elsődleges, az eseményekkel egyidejűleg keletkezett források első szintje természetesen maga a könyvtár: állományával, nyilvántartásaival, katalógusaival, kiadványaival, egykorú fotóival, kép- és hangfelvételeivel, tárgyi emlékeivel és saját irattárával. A forrásbázis ezt követő szintjei értelemszerűen a település polgármesteri hivatalában fellelhető iratok, az egykori területi körzeti könyvtár utódkönyvtára (ahol megőrizhették a régi jelentéseket), a volt járási könyvtárak meglévő dokumentumai, a megyei könyvtár irattára és a megyei (esetenként városi) levéltárban őrzött iratanyag.

Érdeemes röviden kitérni egyes irattípusokra, tartalmi vonatkozásaira, lehetséges lelőhelyeikre. 1949 és 1952 között 32 körzeti könyvtár működött az országban, s ezek szervezték a falusi könyvtárak, az alap- vagy más néven népkönyvtárak létrehozását-alapítását, könyvekkel, hírlapokkal és folyóiratokkal való ellátását. 1952-ben már a 3000. népkönyvtár avatása is megtörtént. A körzeti könyvtárak által létesített könyvtárak közül azok, melyek gépállomásokon, állami gazdaságok telepein, termelőszövetkezetekben működtek, ma már csak könyvtártörténeti adalékok, viszont a községek lakosai számára alapított intézmények – az elmúlt közel ötven év alatt – a mai önkormányzati könyvtárakká fejlődtek.

1952-től kezdődően jórészt a volt járási könyvtárakban lelhetőek fel további dokumentumok: adattárak, statisztikák, jelentések, kiszállási munkanaplók, módszertani vonatkozású feljegyzések. (Különösen az utóbbiak, a személyes munkanaplók, feljegyzések analitikus feldolgozásával jeleníthetők meg érzéketlenül egy-egy könyvtár munkájának hétköznapijai, szakmai problémái.) E könyvtárak egy része még őrzi az egykori járási szerepkörre vonatkozó dokumentumokat, míg mások – selejtezés után – már átadták az iratokat az illetékes levéltárnak.

A megyék könyvtárügyének összesítő jelentései megtalálhatóak a megyei könyvtárakban, az egyes könyvtárakkal folytatott levelezést a megyei könyvtár irattára őrzi.

Az előbb már említett megyei levéltárak kihagyhatatlan forrásbázisai a könyvtártörténeti kutatásnak. Általában itt kutathatóak az 1950-ig, a tanácsrendszer létrejöttéig keletkezett alispáni iratok, melyek az egész megyére vonatkozó in-

formációkat tartalmaznak, továbbá a járási főjegyzői iratok, és sok esetben 1950 októberéig a községi képviselőtestületi jegyzőkönyvek. 1950-től általában 1980-ig a levéltárakban találhatóak meg a tanácsok végrehajtó bizottsági jegyzőkönyvei. A tanács vb-nek időszakosan értékelni kellett a könyvtár tevékenységét, s a könyvtáros beszámolója fennmaradhatott a jegyzőkönyv mellékleteként is. Az alkalmazásban álló volt könyvtárosok személyi adatairól is tájékozódni lehet a levéltárakban a személyiségi jogok figyelembe vételével.

A könyvtár életére, működésére vonatkozó legfontosabb iratokról másolatot érdemes készíteni (egy majdani évfordulás kiállításra is gondolva), más esetben gyakran elegendőnek tűnik az irat érdemi részének pontos, később is jól olvasható kijegyzetelése, és minden esetben szükséges az irattári vagy levéltári forrás pontos, szabályos megjelölése, mert e nélkül kutatómunkánk igen könnyen hiteltelenné válhat.

Az elsődleges, más néven primer források közé tartoznak még a korabeli sajtóközlemények, elsősorban a megyei lapok cikkei és hírei, továbbá a helyi könyvtári híradók, valamint az országos sajtó egyidejű közleményei. (Ezek feldolgozásakor is szükséges a pontos bibliográfiai hivatkozás.)

Figyelmesen kell elolvasni az újságcikkeket, sajtóközleményeket, amikor fel kívánjuk használni tartalmukat, vagy amikor idézzük a szövegüket. Nem szabad helyesbítés nélkül közölni az esetleg előforduló, értelemzavaró sajtóhibákat, a félreértésekből keletkezett téves adatokat. Óvatosan kell kezelni az eseményekre vonatkozó előzetes híradásokat. Nem mindig biztos ugyanis, hogy a beharangozott esemény valóban akkor történt meg, és nem halasztották esetleg későbbi időpontra.

Rendkívül fontosnak tartom a korai, szegényesen dokumentált idők még elérhető közigazgatási vezetőinek, a helyi művelődéspolitikai életben illetékes egykori pártfunkcionáriusoknak, a település könyvtárosainak, olvasóinak, s nem kevésbé a volt módszertani instruktoroknak meginterjúvolását, emlékeik rögzítését. Talán az utolsó órája érkezett el a még köztünk élő könyvtárosok kikérdezésének, hiszen az akkori húsz-, harmincéves kollégák is ma már ..., de ezt le sem merem írni, mivel többségükben hölgyekről van szó. (A hét-nyolc évnél korábban készült visszaemlékezéseket érdemes megismételteni, hiszen azóta másképp is emlékezhetünk múltunkra.)

A visszaemlékezések már a másodlagos vagy szekunder, azaz az eseményekről utólag keletkezett dokumentumok közé sorolódnak, az országos, illetve a már korábban elkészült helyi könyvtártörténeti feldolgozásokkal egyetemben. Mind a primer, mind a szekunder közleményekről (sokszor a publikálatlanokról is), megfelelő tájékoztatást tud nyújtani a megyei könyvtár helyismereti gyűjteménye.

Elengedhetetlen mozzanata a történeti kutatómunkának a források kritikájának elvégzése. Értékelni kell a dokumentumokat formai és tartalmi jegyeik alapján. Ez azt jelenti, hogy másként kell kezelni egy belső vagy magánhasználatra szánt feljegyzést, és másként egy hivatalos, nyilvánosságra szánt jelentést. (Az utóbbiban esetleg előfordulhat a dolgok szépítése, a problémák elhallgatása.) Érdemes néha utánaszámolni a statisztikai mutatóknak is.

Össze kell hasonlítani az azonos időszakra, vagy egy konkrét eseményre vonatkozó különböző forrásokat: előfordulhat ugyanis, hogy eltérő adatokat kö-

zölnek. Hiszen ha csak a könyvtáralapítások tényét nézzük, már ellentmondásokra bukkanhatunk. Az közismert, hogy a körzeti könyvtárak által alapított első falusi népkönyvtárat az akkor még Veszprém megyei, ma már Fejér megyei Mezőszentgyörgyön, 1949. április 24-én avatták fel, és ez volt a tanácsi könyvtárhálózat létesítésének ünnepélyes kezdő aktuusa. Az intézmények egy részénél azonban a kezdet már nem él a köztudatban, s csak – az Országos Széchényi Könyvtár jóvoltából szerencsére mikrofilmre is felvett – sárguló újságok, irattárak, levéltárak dossziéiban megőrzött jelentések segítségével, a korabeli adatok összevetésével végezhető el az alapítás valódi időpontjának pontos meghatározása.

Több település tanácsi közművelődési könyvtárának alapítási évét ugyanis az 1965-ben megjelent Könyvtári Minerva, de még a megyei könyvtári minervák egy része is pontatlanul, nem a valóságnak megfelelően közli.

Állításomat egy kiragadott Fejér megyei példával kívánom illusztrálni. A móri Radó Antal Városi Könyvtár alapítási évét az országos és a megyei könyvtári Minerva 1954-re, a járási könyvtárként való működés megkezdésére datálja. Az ezt megelőző időszak legkorábbi – Mórón fennmaradt – dokumentuma a volt községi népkönyvtár 1951. évi júliusi munkanaplója. Átnézve azonban a székesfehérvári Körzeti Könyvtárnak a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár irattárában fellelhető iratait, rábukkanhatunk a móri községi népkönyvtár első jelentésére, melyben Töltéssy Kálmán tanító, népművelési ügyvezető beszámolt a könyvtár 1950. október 15-ei megnyitásáról. Ez volt az a községi népkönyvtár, amely a későbbiekben bővítéssel, fejlesztéssel, továbbá új feladatkörrel felruházva alakult át járási könyvtárrá 1954 augusztusában. A jelenlegi móri városi könyvtár tehát nem a minervákban közölt 1954-ben, hanem – még községi népkönyvtárként – 1950. október 15-én alapított. A mai önkormányzati települési nyilvános könyvtárak többségének a körzeti könyvtárak által alapított népkönyvtár ugyanis nem az előzménye, nem a jogelődje, hanem mint intézmény, azonos a mai könyvtárral. Alapításának dátuma a mai könyvtár születésnapja, az ötvenes évek eleji működésének időszaka a mai könyvtár csecsemő- és gyermek-kora.

Ajánlom tehát, hogy ott, ahol még nem végezték el, kerüljön sor a községi képviselőtestületi jegyzőkönyveknek, a Körzeti Könyvtár iratainak, valamint a megyei hírlap közleményeinek egybevetésével (az elengedhetetlen forráskritika módszeres alkalmazásával) a települési könyvtárak valódi, pontos alapítási dátumának megállapítására és nyilvánosságra hozatalára. Ahol esetleg már nincs mód az alapítás konkrét napjának meghatározására – ismereteim szerint – ott is lehetőség adódik a létesítés megközelítően pontos behatárolására.

A forrásfeltárás során összegyűlt primer és szekunder dokumentumok együttese számos feldolgozási lehetőséget nyújt: elkészülhetnek egyes korszakok vagy szakterületek önálló résztanulmányai, ajánlhatók főiskolai, egyetemi hallgatók településtörténeti szakdolgozatuk témájául.

Amit én az 50. évforduló szempontjából mindenképpen szükségesnek tartok, az az, hogy az előbbieken túl, vagy akár azoktól függetlenül készüljön a könyvtárról egy olyan hiteles történeti összefoglalás, mely megalapozza, meggyőzővé teszi a jövőképet. Olyan, nem túl nagy terjedelmű, olcsón sokszorosítható, de mégis minőséget tükröző termékre gondolok, ami ott lehet majd minden meg-

választott önkormányzati képviselő, polgármester és közhivatalnok kezében a település kulturális költségeinek tárgyalásakor; olyan kiadványt képzelek el, amit át lehet nyújtani a kulturális törvénytervezet elfogadása után létrejövő települési Közművelődési Tanács tagjainak; olyan anyagot, amely támpontot ad a település művelődéstörténetének tanításához, tanulásához.

Elkészítéséhez hasznos módszertani segítséget nyújt Bényei Miklósnak 1994-ben megjelent, Helyismereti tevékenység a könyvtárakban című kiváló munkájának A könyvtártörténetírás módszertani kérdései című fejezete. Mivel remélem azt, hogy ezen írás általános vonatkozásai nemcsak a települési könyvtárak számára, hanem az egyéb, intézményi könyvtárak számára szintén hasznosítható, ezért az iskolai könyvtárosok figyelmét Bényei Miklós egy másik publikációjára is felhívom, mely a Könyv, Könyvtár, Könyvtáros 1995 májusi, illetve 1997 áprilisi számában jelent meg Helytörténet, iskolatörténet, iskolai könyvtártörténet címmel.

A történet megírásával kapcsolatban itt és most csak néhány, általam fontosnak tartott módszertani szempontra hívnám fel a figyelmet.

Maga a múlt, egy intézmény vagy egy intézmény könyvtárának múltja adottság, melyen már semmi nem változtathat. Marc Bloch A történész mestersége c., magyarul 1996-ban megjelent könyvében úgy vélekedik, hogy a múlt ismerete viszont egy olyan folyamat, mely az idők során átalakul és tökéletesedik. A II. világháború utáni korszakról korábban készült könyvtártörténeti – publikált vagy publikálatlan – munkák nagy többsége értékes alkotás. Mégis, azoknál a történeteknél, amelyek 1989–1990 előtt készültek, többnyire újra el kell menni a forrásokhoz, újra kell értelmezni azokat, s újra kell fogalmazni a múlt ismeretét.

A történetíró célja az legyen, hogy a forrásokat értékelve és értelmezve, megfelelő képzelőerővel mutassa be a valóság teljességét. Feladata nem a bíróé, akinek ítéletet kell kimondani, hanem a történelem tudós kutatójéé, akinek hitelesen kell rekonstruálni a múltat, és az adott kor saját mércéjéhez viszonyítva kell értékelnit a folyamatokat. Vezérelve a megértés legyen: a kor megértése, s az adott korban élő emberek megértése.

Nem szabad említés nélkül hagyni sem a település életében bekövetkezett fontos változásoknak a könyvtárra gyakorolt hatását, sem pedig a többi közintézménnyel kialakított kapcsolatot, ahogyan az sem kerülhető el, hogy ne történjék utalás a település művelődési, olvasási kultúrájának előzményeire, az egykor volt könyvtárakra, olvasókörokre. Ezek az adatok bizonyítják a település lakóinak folyamatos igényét az olvasáshoz, a könyvekkel való ellátottsághoz, még akkor is, ha ezen intézmények, egyesületek léte, története már kevéssé közismert.

A település könyvtárának történetét bele kell helyezni a megyei, valamint az országos könyvtárügy eseményeinek folyamataiba, rávilágítva az azonosságokra és eltérésekre. A könyvtárügy országos vonatkozásaihoz nélkülözhetetlen segédanyag Csapodi Csaba – Tóth András – Vértesy Miklós: Magyar könyvtártörténet című, 1987-ben megjelent összefoglalás megfelelő fejezetei; a legfrissebb, közel húsz oldalas összefoglalás pedig Kiss Jenőtől olvasható Magyarország könyvtárai címmel, a Könyv, Könyvtár, Könyvtáros 1997 júliusi számában. Az iskolai könyvtárak rövid történeti áttekintését Dán Krisztina adja Iskolai könyvtárak Magyarországon címmel, szintén a Könyv, Könyvtár, Könyvtárosban, az 1996. évi febru-

ári számban. Sajnos még nem létezik, de igen hasznos lenne egy olyan országos kronológiai adatbázis létrehozása, mely segítséget nyújthatna nemcsak a könyvtárügy, hanem az egyes könyvtárak történetének kutatásához is.

A fenti szempontok szerint feldolgozott és közös emlékezetté váló múlt megfelelő kiindulópontot adhat a jelen folyamatainak felismeréséhez. A múlt így használható fel a fenntartó, a potenciális felhasználók, a lehetséges támogatók meggyőzésére a kívánatos jövőkép elfogadtatásakor. „Mert a jövőt csak a múltból láthatjuk” mondja egyik interjújában John Lukacs amerikai magyar történész, s folytatja azzal, hogy „Aforisztikusan azt is mondhatnám: a múltnak nagy jövője van”. A könyvtár múltja, az elmúlt ötven év hiteles történetének megfogalmazása így válhat a jövőjének megalapozójává.

Természetesen semmilyen hatásosan bemutatott múlt nem helyettesítheti a teljesítményt. A fenntartónak, a használóknak folyamatosan meg kell győződnie a modern és a hagyományos szolgáltatások hasznosságáról, az intézményre szánt közpénzek hatékony felhasználásáról.

Joggal kérdezhetik, hogy mindaz, amiről eddig írtam, nem tartozik-e az utópisztikus képzelgés, egy „ábrándos jövőkép” kategóriájába. Hiszen mindnyájan tudjuk a könyvtári statisztikákból, hogy hazánkban 1992 és 1995 között összesen 354 önkormányzati könyvtári szolgáltatóhely szűnt meg, hogy az utóbbi években átlagosan 350 körül mozog a nem gyarapító, nem szolgáltató egységek száma. Kérdezhetik azt is, hogy mikor és hogyan válik majd az „intelligens település” információs központjává az az önkormányzati könyvtár, melynek vezetője (a Fejér Megyei Könyvtáros 1997. évi 1–2. számában közöltek szerint) tavaly a következőkkel zárta egyik jelentését: „Gépelési lehetőségem nincs, így kérem, hogy feljegyzésemet kézzel írtan fogadják el”.

Positív választ erre a kérdésre, e pillanatban senki nem adhat, csak az érzékelhető, hogy amennyiben a könyvtár mozdulatlan marad, nem reagál a kor kihívásaira, akkor könnyen jövőtlenné, egyfunkciós könyvkölcsönzőhellyé válhat. A könyvtár küldetése viszont nem ez, hanem az, hogy az általa gyűjtött és őrzött információk és gondolatok közrebocsátásával hozzájáruljon a tájékozottabb, múltját és jelenét jobban ismerő polgárság kialakulásához, elősegítse kulturális örökségünk minél szélesebb körben való használatát.

Olyan jövőképet, olyan vágyképet kell tehát kialakítani és elfogadtatni, melyben a könyvtár a település többfunkciós telekommunikációs szolgáltató és tanácsadó központja (akár bekapcsolódva az Országos Teleház Programba is), olyan célokat kell kitűzni, melyben az információ- és adatszolgáltatás mellett természetesen nem felejtődik el az olvasás hagyományos szolgálata sem.

Vörösmarty Mihály éppen 150 évvel ezelőtt, 1847-ben, a válságon átesett ember óvatos, aggodalomtól sem mentes, de egyre bizakodóbb érzéseiről tanúskodó Jóslat című versében írta:

*Mit a művészet, tudomány
Csodásat, üdvöst hagy nyomán,
Adjuk meg a hazának azt
A hervadatlan szép tavaszt.
Múlt és jövő
Így egybe nő.*

Talán elegendő érvelést sikerült felsorakoztatnom arra vonatkozóan, hogy az intézményalapítások hamarosan bekövetkező 50. évfordulójának megünnepléséhez és megünnepeltetéséhez fel kell kutatni a történeti forrásokat ott, ahol ez még nem történt meg, meg kell határozni az alapítás valódi időpontját, meg kell írni, helyenként újraírni könyvtáraink történetét. Ez adhat alapokat a célok kitűzéséhez, erre a múltra támaszkodva lehet a jövőt menedzselni: lobbizni, pályázni a kultúra pénzügyi támogatásáért.

Meggyőződésem, s remélem többen vannak, akik osztják e nézetemet, hogy egy pozitív jövőkép elfogadtatásának elengedhetetlen feltétele az, hogy a könyvtár hiteles múltja közismert legyen, létének 50 éve elevenen éljen a közösség tudatában. Intézményeinknek a múltból a jelenen át a jövőbe ívelő történetét magunknak kell életre kelteni, mert ezt a történetet rajtunk, könyvtárosokon kívül senki más nem fogja megalkotni. Úgy gondolom, hogy ezt elvégezni nemcsak munkahelyünk iránt érzett felelősségünk, hanem egyben választott hivatásunkból fakadó kötelezettségünk is.

Kégli Ferenc

MEGJELENT

Ötnyelvű könyv- és papírrestaurálási szakszótár

Szerkesztette: Beöthyné Kozocsa Ildikó és Kastaly Beatrix

Összeállította: Albrechtné Kunszeri Gabriella, Beöthyné Kozocsa Ildikó, Czigler Mária, Csenki Éva, Jurcsik Erzsébet, Kastaly Beatrix, Kennedy Detty, Simon Imola, Szlabey Györgyi

Országos Széchényi Könyvtár, Bp. 1997. 375 1.

A szakmában hézagpótló mű a könyv- és papírrestaurálás, a könyvkötés, valamint egyes grafikai technikák alapvető műveleteinek, anyagainak, eszközeinek és berendezéseinek leghasználatosabb szak kifejezéseit tartalmazza a nyelvek alfabetikus rendjében.

Az öt nyelv a magyar, német, angol, francia és olasz.

A szótár célja, hogy megkönnyítse a szakemberek számára a szakirodalom olvasását és fordítását. Elsősorban könyv- és papírrestaurátorok számára készült, de haszonnal forgathatják könyvkötők, könyvtárosok, levéltárosok és muzeológusok is.

Ára: 1200.- Ft

Kapható: az Országos Széchényi Könyvtár kiadványárúsító helyén: Budapest, Budavári Palota F épület, a főbejáratnál.

Megrendelhető: Országos Széchényi Könyvtár Kiadványtára, Lados Andrea ügyintéző, 1827 Budapest, Budavári Palota F épület. Telefon: 175733/553 m.